

INTERPELLATION TILL ORDFÖRANDE I HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN FILIP REINHAG

Mammografi till kvinnor över 74 år

Cirka 8 000 kvinnor och 60 män får diagnosen bröstcancer varje år. En av tio kvinnor riskerar att få bröstcancer före 75 års ålder. Medianåldern för insjuknande är drygt 64 år. Statistiken visar att färre än 5 procent är under 40 år då de får sin diagnos. 66 procent av tumörerna hos kvinnor upptäcks vid screening med mammografi.

Prognosen för bröstcancer blir allt bättre. Mellan 2006 och 2020 minskade dödligheten med 19 procent för kvinnor som är äldre än 30 år. Den relativa femårsöverlevnaden för kvinnor som haft bröstcancer var 92 procent år 2016, den relativa tioårsöverlevnaden var samma år 86 procent. Bröstcancer är, efter lungcancer, den cancerform som orsakar flest dödsfall bland kvinnor i Sverige.

Alla kvinnor mellan 40 och 74 år erbjuds mammografi, screening för att upptäcka bröstcancer. Socialstyrelsens föreskrifter reglerar vem som regionerna obligatoriskt ska erbjuda screening, vilken metod som ska användas och med vilka intervall som screeningen ska erbjudas. Staten tillför medel till regionerna för att mammografi ska erbjudas avgiftsfritt inom de åldersintervaller som Socialstyrelsen rekommenderar. I övrigt står det regionerna fritt att erbjuda och finansiera den vård som de anser ska erbjudas. Socialstyrelsen har nu utvärderat bland annat den övre åldersgränsen och skickat ut rapporten på remiss. Sista svarsdatum är 10 april.

Socialstyrelsen rekommenderar regionerna att inte erbjuda fortsatt screening för bröstcancer, mammografi, efter 74 års ålder. Socialstyrelsen skriver att det saknas kunskap om effekten av screening för bröstcancer efter 74 års ålder och att det därför inte går att fastställa att eventuella positiva effekter överväger de negativa. Vidare skriver de att det inte är säkert att dödligheten i bröstcancer skulle minska, och att man riskerar att behandla cancer som aldrig hade hunnit ge symptom.

I den vetenskapliga studien som SBU, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, som Socialstyrelsens rekommendation bygger på, konstateras i sammanfattningen:

”Resultatet i denna litteraturgenomgång visar att det saknas vetenskapliga studier som specifikt undersökt effekten av fortsatt screening för bröstcancer

av kvinnor som är över 74 år. Utifrån detta underlag går det inte att avgöra om fortsatt screening för bröstcancer medför positiva eller negativa effekter hos kvinnor över 74 år, eller om effekt saknas.”

Socialstyrelsen baserar alltså sin utvärdering på att det inte finns några studier, och bortser från att överdödligheten i bröstcancer är densamma i alla åldrar. Då medellivslängden för kvinnor är över 84 år, och många blir betydligt äldre, skulle en upptäckt bröstcancer kunna ge fler betydelsefulla år till väldigt många kvinnor.

Mina frågor till ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden Filip Reinhag:

1. Har du för avsikt att svara på remissen?
2. Anser du att Region Gotland ska finansiera och erbjuda kostnadsfri mammografi till kvinnor över 74 år? Om inte, varför?
3. Anser du att förebyggande screening är viktig?

Väskinde, 2023-03-21

Johan Malmros, Centerpartiet